

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (viies koda)

3. märts 2022 *

Eelotsusetaotlus – Intellektuaalomand – Ühenduse disainilahendus – Määrus (EÜ) nr 6/2002 – Artikli 82 lõige 5 – Hagi esitamine selle liikmesriigi kohtus, mille territooriumil on rikkumine toime pandud või kus on selle oht – Õiguste rikkumist käsitleva hagi lisanõuded – Kohaldatav õigus – Artikli 88 lõige 2 – Artikli 89 lõike 1 punkt d – Määrus (EÜ) nr 864/2007 – Lepinguväliste võlasuhete suhtes kohaldatav õigus (Rooma II) – Artikli 8 lõige 2 – Riik, kus intellektuaalomandi õiguse rikkumine toime pandi

Kohtuasjas C-421/20,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Oberlandesgericht Düsseldorf (liidumaa kõrgeim üldkohus Düsseldorfis, Saksamaa) 31. augusti 2020. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 8. septembril 2020, menetluses

Acacia Srl

versus

Bayerische Motoren Werke AG,

EUROOPA KOHUS (viies koda),

koosseisus: koja president E. Regan, Euroopa Kohtu president K. Lenaerts viienda koja kohtuniku ülesannetes, neljanda koja president C. Lycourgos (ettekandja) ning kohtunikud I. Jarukaitis ja M. Ilešič,

kohtujurist: M. Szpunar,

kohtusekretär: ametnik M. Krausenböck,

arvestades kirjalikku menetlust ja 8. juuli 2021. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Bayerische Motoren Werke AG, esindajad: *Rechtsanwälte* R. Hackbarth ja F. Schmidt-Sauerhöfer,
- Euroopa Komisjon, esindajad: T. Scharf, D. Triantafyllou, É. Gippini Fournier ja M. Wilderspin, hiljem T. Scharf, É. Gippini Fournier ja D. Triantafyllou,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

olles 28. oktoobri 2021. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,
on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb seda, kuidas tõlgendada nõukogu 12. detsembri 2001. aasta määrust (EÜ) nr 6/2002 ühenduse disainilahenduse kohta (EÜT 2002, L 3, lk 1; ELT eriväljaanne 13/27, lk 142) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määruse (EÜ) nr 864/2007 lepinguväliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta (Rooma II) (ELT 2007, L 199, lk 40) artikli 8 lõiget 2.
- 2 Taotlus on esitatud Acacia Srl-i ja Bayerische Motoren Werke AG (edaspidi „BMW“) vahelises kohtuvaidluses, mis puudutab BMW-le kuuluva ühenduse disainilahenduse väidetavat rikkumist.

Õiguslik raamistik

Määrus nr 6/2002

- 3 Määruse nr 6/2002 artikli 19 „Ühenduse disainilahendusest tulenevad õigused“ lõikes 1 on sätestatud:
„Ühenduse registreeritud disainilahendus annab selle omanikule ainuõiguse kasutada disainilahendust ning takistada kolmandat isikut seda loata kasutamast. Nimetatud kasutamiseks loetakse eelkõige sellise toote valmistamist, pakkumist, turustamist, importi, ekspordi või kasutamist või nendel eesmärkidel sellise toote säilitamist, milles disainilahendus sisaldub või mille puhul seda on kasutatud.“
- 4 Selle määruse artikli 80 „Ühenduse disainilahenduste kohtud“ lõikes 1 on sätestatud:
„Liikmesriigid määravad oma territooriumil võimalikult väikese arvu siseriiklike esimese ja teise astme kohtuid (ühenduse disainilahenduste kohtud), kes täidavad neile käesoleva määrusega pandud ülesandeid.“
- 5 Määruse artiklis 81 „Õiguste rikkumise ja kehtivuse asjade kohtualluvus“ on sätestatud:
„Ühenduse disainilahenduste kohtute ainupädevusse kuuluvad:
a) hagid seoses ühenduse disainilahenduste õiguste rikkumisega ja, kui need on siseriiklike õigusaktidega lubatud, hagid seoses õiguste rikkumise ohuga;
b) hagid tuvastamiseks, et ühenduse disainilahenduse õigusi ei ole rikutud, kui need on siseriiklike õigusaktidega lubatud;
c) ühenduse registreerimata disainilahenduse kehtetuks tunnistamise hagid;
d) vastuhagid punkti a kohaste hagidega seotud ühenduse disainilahenduse kehtetuks tunnistamiseks.“

6 Määruse artiklis 82 „Rahvusvaheline kohtualluvus“ on sätestatud:

„1. Kui käesoleva määruse sätetest [...] ei tulene teisiti, alustatakse artiklis 81 osutatud hagide ja vastuhagide põhjal menetlust selle liikmesriigi kohtutes, kus on kostja alaline asukoht või, kui tema alaline asukoht ei ole liikmesriigis, selle liikmesriigi kohtus, kus on tema ettevõte.

2. Kui kostja alaline asukoht ega ka ettevõte ei ole liikmesriigis, alustatakse nimetatud menetlusi selle liikmesriigi kohtutes, kus on hageja alaline asukoht või, kui tema alaline asukoht ei ole liikmesriigis, selle liikmesriigi kohtus, kus on tema ettevõte.

3. Kui kostjal ega ka hagejal ei ole sellist alalist asukohta ega ettevõtet, alustatakse menetlust selle liikmesriigi kohtus, kus on [Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Ameti (EUIPO)] asukoht.

[...]

5. Artikli 81 punktides a ja d nimetatud hagide ja vastuhagide põhjal võib menetluse algatada ka selle liikmesriigi kohtutes, mille territooriumil on rikkumine toime pandud või kus on selle oht.“

7 Määruse nr 6/2002 artiklis 83 „Kohtualluvuse ulatus rikkumise puhul“ on ette nähtud:

„1. Artikli 82 lõigete 1, 2, 3 või 4 kohaselt pädev ühenduse disainilahenduste kohus on pädev liikmesriigis toime pandud rikkumiste või rikkumiste ohu osas.

2. Artikli 82 lõike 5 kohaselt pädev ühenduse disainilahenduste kohus on pädev üksnes selles liikmesriigis toime pandud rikkumiste või rikkumiste ohu osas, kus nimetatud kohus asub.“

8 Määruse artiklis 88 „Kohaldatav õigus“ on sätestatud:

„1. Ühenduse disainilahenduste kohtud kohaldavad käesoleva määruse sätteid.

2. Käesoleva määrusega reguleerimata küsimustes kohaldab ühenduse disainilahenduste kohus siseriiklikke, sealhulgas rahvusvahelise eraõiguse sätteid.

3. Kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti, kohaldab ühenduse disainilahenduste kohus samu menetlusnorme, mida kohaldataks kohtu asukohaliikmesriigi siseriikliku disainilahenduse õigustega seonduva sama liiki hagi puhul.“

9 Määruse artikli 89 „Sanktsioonid õiguste rikkumisega seotud hagide puhul“ lõikes 1 on ette nähtud:

„Kui ühenduse disainilahenduste kohus rikkumist või rikkumise ohtu käsitleva hagi menetluses leiab, et kostja on ühenduse disainilahendust rikkunud või loonud selle rikkumise ohu, võtab ta, kui seda ei takista mõjuvad põhjused, järgmisi meetmeid:

a) kohustab kostjat lõpetama tegevuse, mis ühenduse disainilahenduse õigusi rikub või rikuks;

b) määrab rikkuvate toodete konfiskeerimise;

c) määrab peamiselt rikkuvate toodete valmistamiseks kasutatud materjalide ja vahendite arestimise, kui omanik teadis või pidi teadma nende kasutamise eesmärki;

d) määrab muid asjaolude kohaseid sanktsioone, mis on ette nähtud selle liikmesriigi õigusaktide, sealhulgas rahvusvahelise eraõiguse sätetega, kus rikkumine on toime pandud või seda on kavandatud.“

10 Asjaomase määruse artikli 110 „Üleminekusäte“ lõikes 1 on ette nähtud:

„Kuni jõustuvad [Euroopa Komisjoni] asjakohase ettepaneku alusel vastuvõetud muudatused käesolevas määruses, ei ole ühenduse disainilahendusena kaitstav mitmeosalise toote koostisosa moodustav disainilahendus, mida on artikli 19 lõike 1 tähenduses kasutatud selle mitmeosalise toote parandamisel tema esialgse välimuse taastamiseks.“

Määrus nr 864/2007

11 Määruse nr 864/2007 põhjendustes 14, 16, 17, 19 ja 26 on märgitud:

„(14) Õiguskindluse nõue ja üksikjuhtumite õiglase kohtlemise vajadus on õiguse valdkonna olulised osad. Käesoleva määrusega sätestatakse pidemed, mis on nimetatud eesmärkide saavutamiseks kõige kohasemad. [...]

[...]

(16) Ühtsed normid peaksid suurendama kohtuotsuste prognoositavust ning tagama mõistliku tasakaalu väidetavalt vastutava isiku ja kahju kannatanud isiku huvide vahel. Seos riigiga, kus tekkis otsene kahju (*lex loci damni*), tasakaalustab väidetavalt vastutava isiku ja kahju kannatanud isiku huve ning kajastab samuti kaasaegset lähenemisviisi tsiviilvastutusele ja riskivastutuse süsteemide arendamisele.

(17) Kohaldatav õigus tuleks määrata kindlaks lähtuvalt kahju tekkimise kohast, olenemata sellest, millises riigis või riikides võivad ilmned kaudsed tagajärjed. [...]

[...]

(19) Erinormid tuleks sätestada juhul, kui erilist laadi kahju õigusvastase tekitamise puhul ei ole üldnormiga võimalik saavutada erinevate huvide vahelist mõistlikku tasakaalu.

[...]

(26) Intellektuaalomandi õiguste rikkumisega seoses tuleks säilitada üldtunnustatud *lex loci protectionis* põhimõte. Käesoleva määruse kohaldamisel tuleks „intellektuaalomandi õigustena“ mõista näiteks autoriõigust ja sellega kaasnevaid õigusi, andmebaaside kaitse *sui generis* õigust ja tööstusomandi õigusi.“

12 Määruse artikli 4 „Üldreegel“ lõikes 1 on ette nähtud:

„Kui käesolevas määruses pole sätestatud teisiti, kohaldatakse kahju õigusvastasest tekitamisest tuleneva lepinguvälise võlasuhte suhtes selle riigi õigust, kus kahju tekib, olenemata sellest, millises riigis kahju põhjustanud sündmus aset leidis, ning olenemata sellest, millises riigis või millistes riikides ilmnevad nimetatud sündmuse kaudsed tagajärjed.“

13 Asjaomase määruse artiklis 8 „Intellektuaalomandi õiguste rikkumine“ on sätestatud:

„1. Intellektuaalomandi õiguste rikkumisest tuleneva lepinguvälise võlasuhte suhtes kohaldatakse selle riigi õigust, mille jaoks kaitset taotletakse.

2. Ühenduse ühtse intellektuaalomandi õiguse rikkumisest tuleneva lepinguvälise võlasuhte suhtes kohaldatakse nendes küsimustes, mis ei ole reguleeritud asjakohase ühenduse õigusaktiga, selle riigi õigust, kus rikkumine toime pandi.

[...]“.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 14 Acacia on Itaalia õiguse alusel asutatud äriühing, kes toodab Itaalias sõiduautode velgesid ja levitab neid mitmes liikmesriigis.
- 15 Kuna BMW leidis, et Acacia poolt teatavate velgede turustamine Saksamaal kujutab endast talle kuuluva ühenduse registreeritud disainilahenduse rikkumist, esitas ta Saksamaa Liitvabariigi määratud ühenduse disainilahenduste kohtule õiguste rikkumist käsitleva hagi. Nimetatud kohus leidis, et vastavalt määruse nr 6/2002 artikli 82 lõikele 5 on hagi lahendamisele tema pädevuses. Acacia väitis kostjana, et kõnealused veljed kuuluvad asjaomase määruse artikli 110 kohaldamisalasse ning seetõttu ei ole õiguste rikkumisega tegemist.
- 16 Nimetatud kohus asus seisukohale, et Acacia oli toime pannud BMW väidetud õiguste rikkumise, ta kohustas rikkumist lõpetama ja kohaldas määruse nr 864/2007 artikli 8 lõike 2 alusel Saksa õigust BMW nn lisanõuetele, milles nõuti kahju hüvitamist, teabe, dokumentide ja raamatupidamisaruannete esitamist ja võltsitud toodete üleandmist selleks, et need hävitada. Asjaomases riigisisises õiguses sisalduvate normide alusel rahuldati need nõuded peamises osas.
- 17 Acacia esitas eelotsusetaotluse esitanud kohtule apellatsioonkaebuse. Ta vaidleb vastu väitele, et intellektuaalomandi õigusi on rikutud ja leiab muu hulgas, et BMW lisanõuete suhtes on kohaldatav Itaalia õigus.
- 18 Eelotsusetaotluse esitanud kohus on tuvastanud, et Saksamaa Liitvabariigi määratud ühenduse disainilahenduste kohtute pädevus tuleneb käesoleval juhul määruse nr 6/2002 artikli 82 lõikest 5 ja et Acacia on pannud BMW väidetud rikkumised toime.
- 19 Seevastu kahtleb ta selles, millist riigisisest õigust tuleb kohaldada BMW lisanõuete suhtes. Ta märgib, et kohtuvaidluse lahendus sõltub teataval määral sellest küsimusest, kuna dokumentide ja raamatupidamisaruannete esitamist käsitlevad Saksa õigusnormid erinevad Itaalia õiguses sätestatust.
- 20 Kohus leiab, et määruse nr 864/2007 artikli 8 lõikest 2, nagu seda on tõlgendanud Euroopa Kohus 27. septembri 2017. aasta kohtuotsuses Nintendo (C-24/16 ja C-25/16, EU:C:2017:724), võib tuleneda, et käesoleval juhul on kohaldatav Itaalia õigus. Ta märgib sellega seoses, et kahju põhjustanud sündmus leidis aset Itaalias, kuna vaidlusalused tooted tarniti Saksamaale sellest muust liikmesriigist.

- 21 Samas müüdi põhikohtuasjas kõne all olevaid võltsitud tooteid Saksamaal ja seetõttu reklaamiti neid veebis, mis on suunatud selle liikmesriigi territooriumil elavatele tarbijatele.
- 22 Neil asjaoludel otsustas Oberlandesgericht Düsseldorf (liidumaa kõrgeim üldkohus Düsseldorfis, Saksamaa) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
- „1. Kas rahvusvahelist kohtualluvust reguleerivate normide alusel pädev ühenduse disainilahenduste rikkumise toimepanemise paiga järgne liikmesriigi kohus, kelle poole on vastavalt määruse nr 6/2002 artikli 82 lõikele 5 pöördutud rikkumist käsitleva hagiga, võib kohtu asukohariigi territooriumiga piirduvate lisanõuete suhtes kohaldada kohtu asukohariigi õigust (*lex fori*)?
2. Kas juhul, kui esimesele küsimusele vastatakse eitavalt, võib lisanõuete suhtes määruse [nr 864/2007] artikli 8 lõike 2 kohaselt kohaldamisele kuuluva õiguse kindlaksmääramisel aluseks võetav „paik, kus [...] esimene rikkumine aset leidis“ 27. septembri 2017. aasta kohtuotsuse Nintendo (C-24/16 ja C-25/16, EU:C:2017:724) tähenduses asuda ka liikmesriigis, kus asuvad veebireklaami adressaadiks olevad tarbijad ja kus ühenduse disainilahendusi rikkuvat kaupa määruse nr 6/2002 artikli 19 tähenduses turustatakse, kui esitatud hagi puudutab üksnes asjaomaste toodete müügiks pakkumist ja turustamist selles liikmesriigis, sealhulgas juhul, kui müügiks pakkumise ja turustamise aluseks olevad veebipakkumised tehti teisest liikmesriigist?“

Menetluse suulise osa uuendamise taotlus

- 23 Euroopa Kohtu kantseleisse 19. novembril 2021 saabunud dokumendis esitas BMW oma seisukohad kohtujuristi ettepaneku kohta. Vastates kohtukantselei küsimusele, millist mõju need seisukohad peaksid omama, selgitas BMW, et nendega soovitakse menetluse suulise osa uuendamist vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artiklile 83.
- 24 Kodukorra osutatud sätte alusel võib Euroopa Kohus igal ajal, olles kohtujuristi ära kuulanud, uuendada määrusega menetluse suulise osa, eelkõige kui ta leiab, et tal ei ole piisavalt teavet või kui pool on pärast suulise osa lõpetamist esitanud uue asjaolu, millel on otsustav tähtsus Euroopa Kohtu lahendamisele, või kui asja lahendamisel tuleks tugineda argumendile, mille üle pooled või põhikirja artiklis 23 nimetatud huvitatud isikud ei ole vaielnud.
- 25 Käesoleval juhul märgib BMW esiteks, et kohtujurist ei võtnud piisavalt arvesse teatavaid kirjalikes ja suulistes seisukohtades Euroopa Kohtule esitatud faktilisi asjaolusid, ja et teiseks on tema ettepanekus väärt analüüsitud konkreetset olukorda, milles ühenduse disainilahenduse omanik soovib ajutiste meetmete kohaldamise menetluses tugineda oma õigustele.
- 26 Sellega seoses pööras kohtujurist ülemäärast tähelepanu määruse nr 6/2002 artikli 90 lõikele 1. BMW soovib selles osas vastata kohtujuristi arvamusele, mida ta peab ekslikuks.
- 27 Tuleb aga meelde tuletada, et kohtujuristi ettepaneku sisu ei saa isenesest olla uus asjaolu, mis õigustaks menetluse suulise osa uuendamist, vastasel juhul võiksid pooled sellele asjaolule viidates nimetatud ettepanekule vastata. Pooled ei saa aga kohtujuristi ettepaneku üle vaielda. Nii on Euroopa Kohus juba osutanud, et ELTL artikli 252 kohaselt on kohtujuristi ülesanne avalikult kohtuistungil täiesti erapooletult ja sõltumatult teha põhjendatud ettepanekuid kohtuasjades, mis Euroopa Liidu Kohtu põhikirja kohaselt nõuavad tema osalust selleks, et abistada kohut tema

ülesande täitmisel, mis seisneb selle tagamises, et aluslepingute tõlgendamisel ja kohaldamisel järgitakse õigust. Vastavalt põhikirja artikli 20 neljandale lõigule ja kodukorra artikli 82 lõikele 2 lõpetab kohtujuristi ettepanek menetluse suulise osa. Kuna ettepanek jääb väljapoole pooltevahelist vaidlust, avab ettepanek Euroopa Kohtu nõupidamise etapi (6. oktoobri 2021. aasta kohtuotsus Sumal, C-882/19, EU:C:2021:800, punkt 21 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 28 Käesolevas asjas tõdeb Euroopa Kohus, olles kohtujuristi ära kuulunud, et BMW esitatud teabest ei ilmne ühtegi uut asjaolu, millel on otsustav tähtsus lahendile, mille ta peab käesolevas asjas tegema, ning et kohtuasja lahendamisel ei tule tugineda argumendile, mille üle pooled või huvitatud isikud ei ole vaieldud. Lõpuks, kuna Euroopa Kohtul on menetluse kirjaliku ja suulise osa lõppedes teada kõik vajalikud asjaolud, on tal seega otsuse tegemiseks piisavalt teavet. Seetõttu puudub alus menetluse suulise osa uuendamiseks.

Eelotsuse küsimuste analüüs

- 29 Vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale on ELTL artiklis 267 sätestatud liikmesriigi kohtute ja Euroopa Kohtu vahelises koostöömenetluses Euroopa Kohtu ülesanne anda liikmesriigi kohtule tarvilik vastus, mis võimaldaks tal poolelioleva kohtuasja lahendada. Seda arvestades tuleb Euroopa Kohtul talle esitatud küsimused vajaduse korral ümber sõnastada (15. juuli 2021. aasta kohtuotsus The Department for Communities in Northern Ireland, C-709/20, EU:C:2021:602, punkt 61 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 30 Käesolev eelotsusetaotlus puudutab selle õiguse kindlaksmääramist, mida tuleb kohaldada määruse nr 6/2002 artikli 82 lõike 5 alusel esitatud õiguste rikkumist käsitleva hagi korral selle hagi lisanõuetele, millega hageja palub väljaspool selle määrusega kehtestatud ühenduse disainilahenduse materiaaloigusnormide kohaldamisala kohustada rikkujat maksma kahjuhüvitist, esitama teavet, dokumente ja raamatupidamisaruandeid ning andma võltsitud tooted nende hävitamise eesmärgil üle.
- 31 Nagu Euroopa Kohus on juba otsustanud, kuuluvad nõuded hüvitada ühenduse disainilahenduse rikkuja tegevusega tekitatud kahju ja saada selle kahju kindlaksmääramiseks nende tegevuste kohta teavet, määruse nr 6/2002 artikli 88 lõikes 2 sätestatud normi kohaldamisalasse. Nimetatud sätte kohaselt kohaldab ühenduse disainilahenduste kohus, kellele on esitatud sellised nõuded, mis ei kuulu selle määruse kohaldamisalasse, riigisiseseid, sealhulgas oma rahvusvahelise eraõiguse sätteid (vt selle kohta 13. veebruari 2014. aasta kohtuotsus H. Gautzsch Großhandel, C-479/12, EU:C:2014:75, punktid 53 ja 54).
- 32 Võltsitud toodete hävitamise nõue kuulub omakorda määruse artikli 89 lõike 1 punkti d kohaldamisalasse, mis näeb määruses täpsustamata sanktsioonide puhul ette, et kohaldada tuleb „selle liikmesriigi õigusaktide, sealhulgas rahvusvahelise eraõiguse [sätteid], kus rikkumine on toime pandud või seda on kavandatud“. Nimelt kuulub asjaomaste toodete hävitamine „muude sanktsioonide“ hulka, „mis on ette nähtud“ selle sätte tähenduses (vt selle kohta 13. veebruari 2014. aasta kohtuotsus H. Gautzsch Großhandel, C-479/12, EU:C:2014:75, punkt 52).
- 33 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimusega palutakse tõlgendada määruse nr 6/2002 artikli 88 lõiget 2 ja artikli 89 lõike 1 punkti d, et saada teada nende sätete ulatus juhul, kui õiguste rikkumist käsitlev hagi on esitatud ühesainsas liikmesriigis toime pandud rikkumiste või rikkumiste ohu kohta.

- 34 Seetõttu palub eelotsusetaotluse esitanud kohus oma küsimustega, mida tuleb analüüsida koos, sisuliselt selgitada, kas määruse nr 6/2002 artikli 88 lõiget 2 ja artikli 89 lõike 1 punkti d tuleb tõlgendada nii, et ühenduse disainilahenduste kohtud, kellele on määruse nr 6/2002 artikli 82 lõike 5 alusel esitatud ühe ainsa liikmesriigi territooriumil toime pandud rikkumist või sellist ohtu käsitlev hagi, peavad selle hagi lisanõuded, milles nõutakse kahju hüvitamist, teabe, dokumentide ja raamatupidamisandmete esitamist ning võltsitud toodete üleandmist nende hävitamise eesmärgil, läbi vaatama selle liikmesriigi õiguse alusel, kus need kohtud asuvad.
- 35 Sellega seoses tuleb kõigepealt meelde tuletada, et vastavalt määruse nr 6/2002 artikli 83 lõikele 2 on ühenduse disainilahenduste kohus, kelle poole on pöördutud selle määruse artikli 82 lõike 5 alusel, pädev üksnes selles liikmesriigis toime pandud rikkumiste või rikkumiste ohu osas, kus see kohus asub.
- 36 Kõnealuse artikli 82 lõikes 5 on seega ette nähtud alternatiivne kohtualluvus, mille eesmärk on võimaldada ühenduse disainilahenduse omanikul esitada hagi ühe või mitme täpselt sihitud nõudega, millest igaüks on suunatud konkreetselt ainult ühes liikmesriigis toime pandud intellektuaalomandi rikkumisele või rikkumise ohule (vt analoogia alusel 5. septembri 2019. aasta kohtuotsus AMS Neve jt, C-172/18, EU:C:2019:674, punktid 42 ja 63).
- 37 Käesoleval juhul puudutab Saksamaal esitatud intellektuaalomandi õiguste rikkumist käsitlev hagi teatavate Acacia toodete turustamist selles liikmesriigis. Nagu nähtub Euroopa Kohtule esitatud asjaoludest, seisneb sellele ettevõtjale etteheidetav rikkumine esiteks nende toodete müügiks pakkumises Saksamaal elavatele tarbijatele suunatud internetireklaamide kaudu ja teiseks nende toodete Saksamaal turule viimises.
- 38 Niisuguse tegevuse suhtes ühe ainsa liikmesriigi territooriumil võib nimelt esitada intellektuaalomandi õiguste rikkumist käsitleva hagi, millele on kohaldatav määruse nr 6/2002 artikli 82 lõige 5. Asjaolu, et kostja tegi otsuseid ja võttis meetmeid seoses selle tegevusega muus liikmesriigis, ei ole sellise hagi esitamisel takistuseks (vt analoogia alusel 5. septembri 2019. aasta kohtuotsus AMS Neve jt, C-172/18, EU:C:2019:674, punkt 65).
- 39 Kuna sellisel juhul teeb asja menetlev ühenduse disainilahenduste kohus otsuse üksnes tegude kohta, mille kostja on toime pannud või mille toime panemise oht esineb selle liikmesriigi territooriumil, kus see kohus asub, siis tuleb vastavalt määruse nr 6/2002 artikli 89 lõike 1 punktile d, mille kohaldatavusele võltsitud toodete hävitamise nõude suhtes on osutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 32, kohaldada sellise nõude põhjendatuse hindamisel selle liikmesriigi õigust.
- 40 Lisaks kohaldatakse kõnealuse määruse artikli 88 lõike 2 kohaselt selle kohtu asukohaliikmesriigi õigust ka kahju hüvitamise nõude ning teabe, dokumentide ja raamatupidamisdokumentide esitamise nõude suhtes. Nende nõuete ese ei ole „sanktsioonide“ määramine nimetatud määruse artikli 89 tähenduses, vaid – nagu on nenditud käesoleva kohtuotsuse punktis 31 – need on „küsimused“, mis ei kuulu asjaomase artikli 88 lõike 2 tähenduses selle määruse kohaldamisalasse.
- 41 Määruse nr 6/2002 artikli 88 lõikes 2 ja artikli 89 lõike 1 punktis d on täpsustatud, et kui asjaomase liikmesriigi õigusnormid sisaldavad rahvusvahelise eraõiguse norme, on need kõnealuste artiklite tähenduses kohaldatava õiguse lahutamatu osa.

- 42 Nimetatud rahvusvahelise eraõiguse normide hulka kuuluvad määruses nr 864/2007 ja eelkõige selle artikli 8 lõikes 2 osutatud sätted. Seega tuleb käesoleva kohtuotsuse punktis 33 viidatud sätteid tõlgendada koostoimes määruse artikli 8 lõikega 2.
- 43 Nimetatud sättes on ette nähtud, et liidu ühtse intellektuaalomandi õiguse rikkumisest tuleneva lepinguvälise võlasuhte suhtes kohaldatakse nendes küsimustes, mis ei ole reguleeritud asjakohase liidu õigusaktiga, „selle riigi õigust, kus rikkumine toime pandi“.
- 44 Seda reeglit ei saa juhul, kui intellektuaalomandist tulenevate õiguste rikkumine või rikkumise oht on ainult ühe liikmesriigi territooriumil, mõista nii, et sellega peetakse silmas muu liikmesriigi või kolmanda riigi õiguse kohaldatavust. Kuna kohaldamisele kuuluv õigus on määruse nr 864/2007 artikli 8 lõike 2 kohaselt see, mis kehtib rikkumise kohas, siis kattub see õigus määruse nr 6/2002 artikli 82 lõike 5 alusel esitatud õiguste rikkumist käsitleva hagi puhul, mis puudutab seega ainult ühe liikmesriigi territooriumil toime pandud rikkumisi või rikkumiste ohtu, selle liikmesriigi õigusega.
- 45 Kuigi ei saa välistada, et asjaomast ühenduse disainilahendust on rikutud ka muus liikmesriigis või kolmandates riikides, ei ole selline võimalik rikkumine siiski määruse nr 6/2002 artikli 82 lõike 5 alusel algatatud vaidluse objekt. Määruse nr 864/2007 põhjendustes 14 ja 16 rõhutatud õiguskindluse ja etteaimatavuse eesmärke eirataks, kui fraasi „rii[k], kus [ühenduse disainilahenduse] rikkumine toime pandi“ tõlgendatakse nii, et see tähistab riiki, kus leidsid aset rikkumise asjaolud, mis ei ole asjaomase vaidluse objekt.
- 46 Lisaks võimaldab määruse nr 864/2007 artikli 8 lõike 2 tähenduses fraasi „rii[k], kus [asjaomase õiguse] rikkumine toime pandi“ tõlgendamine nii, et see tähistab üksnes selle riigi õigust, mille hageja määruse nr 6/2002 artikli 82 lõike 5 alusel selle riigi territooriumil esitatud intellektuaalomandi õigusest tulenevate õiguste rikkumise hagi toetuseks tugineb, säilitada ka *lex loci protectionis*-põhimõtet, millel on määruse nr 864/2007 põhjenduse 26 kohaselt intellektuaalomandi õiguse valdkonnas eriline tähtsus.
- 47 Sellega seoses tuleb eristada põhikohtuasjas kõne all olevat juhtumit 27. septembri 2017. aasta kohtuotsuses Nintendo (C-24/16 ja C-25/16, EU:C:2017:724) analüüsitud olukorrast, mida iseloomustas – nagu Euroopa Kohus selle kohtuotsuse punktis 103 sisuliselt märkis – asjaolu, et samale kostjale heideti sama hagi raames ette erinevates liikmesriikides toime pandud õiguste rikkumist.
- 48 Tõlgendus, mille Euroopa Kohus esitas selles kohtuotsuses ja mille kohaselt tähistab määruse nr 864/2007 artikli 8 lõikes 2 sätestatud fraas „selle riigi õigus, kus rikkumine toime pandi“ selle riigi õigust, kus esimene rikkumine aset leidis (27. septembri 2017. aasta kohtuotsus, Nintendo, C-24/16 ja C-25/16, EU:C:2017:724, punkt 111), võimaldab tagada ainult ühe õiguse kohaldamise kõigile määruse nr 6/2002 artikli 82 lõike 1, 2, 3 või 4 alusel esitatud rikkumist käsitleva hagi lisanõuetele, kuna selline hagi võimaldab asjaomase määruse artikli 83 lõike 1 alusel kohtul, kelle poole on pöördutud, lahendada vaidlus asjaolude üle, mis on leidnud aset kõigi liikmesriikide territooriumil.
- 49 Seda tõlgendust ei saa aga üle kanda juhtumile, kus ühenduse disainilahenduse omanik ei esita hagi mitte asjaomase artikli 82 lõike 1, 2, 3 või 4 alusel, vaid ta otsustab esitada ühe või mitu täpselt sihitud hagi, millest igaüks on suunatud ühe liikmesriigi territooriumil toime pandud rikkumise või rikkumiste ohule nimetatud artikli lõike 5 alusel. Viimasel juhul ei saa kohtult, kelle poole on pöördutud, nõuda, et ta kontrolliks, kas teatava liikmesriigi territooriumil, mida

hagi ei puuduta, on toime pandud esimene intellektuaalomandi õiguse rikkumine, ja et ta tugineks sellele tegevusele, et kohaldada selle teise liikmesriigi õigust, kui vaidlus ei puuduta ei nimetatud tegevusi ega ka kõnealuse liikmesriigi territooriumi.

- 50 Samuti tuleb lisada, et ühenduse disainilahenduse omanik ei või samade intellektuaalomandi õiguste rikkumise asjaoludega seoses kumuleerida hagsid, mis põhinevad määruse nr 6/2002 artikli 82 lõikel 5 ja muudel selle artikli lõigetel (vt analoogia alusel 5. septembri 2019. aasta kohtuotsus AMS Neve jt, C-172/18, EU:C:2019:674, punktid 40 ja 41). Seega ei ole ohtu, et esineb olukord, kus intellektuaalomandi õiguse rikkumist käsitleva hagiga liidetud nõudeid, millel on sama objekt, analüüsitakse mitmes eri menetluses eri õiguse alusel.
- 51 Kõike eeltoodud arvesse võttes tuleb esitatud küsimustele vastata, et määruse nr 6/2002 artikli 88 lõiget 2 ja artikli 89 lõike 1 punkti d ning määruse nr 864/2007 artikli 8 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et ühenduse disainilahenduste kohtud, kellele on määruse nr 6/2002 artikli 82 lõike 5 alusel esitatud ühe ainsa liikmesriigi territooriumil toime pandud õiguste rikkumist või sellist ohtu käsitlev hagi, peavad selle hagi lisanõuded, milles nõutakse kahju hüvitamist, teabe, dokumentide ja raamatupidamisandmete esitamist ning võltsitud toodete üleandmist nende hävitamise eesmärgil, läbi vaatama selle liikmesriigi õiguse alusel, mille territooriumil on ühenduse disainilahendust väidetavalt rikkuv tegu toime pandud või esineb vastav oht, mis kattub määruse nr 6/2002 artikli 82 lõike 5 alusel esitatud õiguste rikkumist käsitleva hagi puhul kohtu asukohaliikmesriigi õigusega.

Kohtukulud

- 52 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (viies koda) otsustab:

Nõukogu 12. detsembri 2001. aasta määrus (EÜ) nr 6/2002 ühenduse disainilahenduse kohta artikli 88 lõiget 2 ja artikli 89 lõike 1 punkti d ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määruse (EÜ) nr 864/2007 lepinguväliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta (Rooma II) artikli 8 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et ühenduse disainilahenduste kohtud, kellele on määruse nr 6/2002 artikli 82 lõike 5 alusel esitatud ühe ainsa liikmesriigi territooriumil toime pandud õiguste rikkumist või sellist ohtu käsitlev hagi, peavad selle hagi lisanõuded, milles nõutakse kahju hüvitamist, teabe, dokumentide ja raamatupidamisandmete esitamist ning võltsitud toodete üleandmist nende hävitamise eesmärgil, läbi vaatama selle liikmesriigi õiguse alusel, mille territooriumil on ühenduse disainilahendust väidetavalt rikkuv tegu toime pandud või esineb vastav oht, mis kattub määruse nr 6/2002 artikli 82 lõike 5 alusel esitatud õiguste rikkumist käsitleva hagi puhul kohtu asukohaliikmesriigi õigusega.

Allkirjad